

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRATIA

PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

D-l general Moşoiu în şedinţa Comitetului Central al partidului Naţional-Liberal:

... Noi am urmărit continuu o înfrîngere între Români din Ardeal şi Românii din restul ţării! ...

... ameninţând pe Regele cu revolverul ...!

Comunicat.

Bucureşti, 15 Iunie 1931.

Comitetul de direcţie al partidului naţional-ţărănesc s'a întrunit Duminică 14 curent ora 5 d. e. la clubul central din str. Clemenceau.

D-l Iuliu Maniu, preşedintele partidului naţional-ţărănesc, a făcut o expunere asupra situaţiei politice în lumina rezultatului alegerilor generale.

Preşedintele partidului naţional-ţărănesc a precizat că din alegerile generale se desprind următoarele două constatări:

Cu tot concursul partidului naţional-liberal, partidului german, Ligii Vlad Ţepeş şi al altor grupări şi personalităţi izolate, guvernul a fost înfrânt în alegeri, listele sale neobţinând decât 47 la sută din totalul voturilor.

Cu toată campania nemăpomenită de calm şi de denigrări la adresa partidului naţional-ţărănesc şi cu toate presiunile şi violenţele electorale care în unele judeţe au depăşit chiar măsura practicilor electorale din 1922, 1926, 1927, opinia publică s'a manifestat în favoarea partidului naţional-ţărănesc, într-o măsură foarte mare de care nu s'a mai bucurat în opoziţie niciun partid de când există la noi votul obştesc.

Comitetul de direcţie a hotărât următoarele:

Parlamentarii partidului naţional-ţărănesc vor participa la deschiderea Corpurilor Legiuitoare; ei vor duce lupta pentru invalidarea alegerilor în toate judeţele în care există dovezi de violenţă şi fraude; atitudinea parlamentarilor naţional-ţărănişti în parlament va fi fixată după terminarea validărilor mandatelor.

Liberalii vechi ai vechilor păcate

E destul să relevăm numai unele din declaraţiile făcute de d-l Duca la întrunirea de alaltaeri a comitetului central al partidului bătrân-liberal, pentru ca să nu mai dubităm de imposibilitatea acestui partid de a se smulge din trecutul păcatelor în care a dospit şi s'a frământat.

Sforăria, falşul şi uşile dosnice au fost stâlpii cari au marcat în trecut şi marchează şi azi calea pe care „istoricul” partid își târăse păcatele.

Simţind şi prevăzând că sufragiul poporului nu-i va mai îngădui să pătrundă acolo de unde a fost aruncat, şi-a sfârşit emblema liberală şi, sub formă de cartel, s'a strecurat în alegeri alături şi acoperit de guvern.

I-a fost însă îndeajuns ca în această formă de caracteristică laşitate să ajungă la mandatele pe cari nu le putea visa, — şi în amintita întrunire de alaltaeri d-l Duca a eşit cu asul falsităţii pe faţă.

Cu o îndrăzneală, pe care nici cel mai dibaci truc diplomatic nu o poate scuza, a făcut o declaraţie, care desvăluie din nou şi prea pe faţă sentimentele pe care acest partid le are faţă de Coroană. Voind să motiveze cartelul electoral al partidului d-sale cu guvernul, d-l Duca a declarat că a fost înduplecat la acest pas de chemarea Regelui.

Acrobaţia de cuvinte ce urmează acestei declaraţii nu acoperă de loc adevăratele intenţii şi calcule, pentru înfăptuirea cărora partidul d-lui Duca a căutat să-şi mascheze slăbiciunea. Laşitatea de a da faţă cu cartelul electoral şi-o acoperă trist dar adevărat! — cu mantia regală.

Unde este deci cinstea şi respectul acestui partid faţă de Coroană?!

Declaraţiile următoare ale d-lui Duca desmint doar singure afirmaţia-i de mai sus. În ele izbucneşte bucuria secerată pe urma tragerii pe sfoară. Căci

partidul liberal — a continuat d-l Duca — a urmărit să dovedească independenţa politică şi influinţa lui ca partid de guvernământ. El va putea intra în noul Parlament cu fruntea ridicată ca cel mai tare şi numeros partid de opoziţie, după ce cartelul electoral cu guvernul nu mai există după alegeri.

O întrebare acum: Îngâmfa-re cu care d-l Duca își trambijă succesul tragerii pe sfoară a guvernului a fost rostul chemării Regelui, pe care o invocă la început ca motiv al pactului electoral? A voit M. S. un guvern tare sau o opoziţie tare?

Dorinţa Suveranului e tocmai contrară mărturisirii, pe care d-l Duca a făcut-o atât de sincer dar nepriceput în întrunirea de Duminică a comitetului central al partidului condus de d-sa. M. S. a dorit un guvern tare, iar d-l Duca se laudă cu tăria pe care partidul liberal, prin voturi înşelate, i-o va putea opune guvernului.

A mai avea curajul ca pentru acoperirea unor astfel de fapte şi interese meschine să invoce numele Suveranului însemnează a da din nou dovada sentimentelor, cari la 8 Iunie anul trecut au umplut ţara de revoltă.

Partidul d-lui Duca a rămas ceea-ce a fost! Îngrozit de glasul poporului s'a furişat pe o uşă dosnică în Parlament, a tras pe sfoară pe aceia, cu sprijinul cărora s'a strecurat acolo, iar faţă de Coroană a comis un nou act de necuviinţă.

Deschiderea Parlamentului.

Textul Mesajului Regal

cu care s'au deschis eri, Luni, Corpurile Legiuitoare.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi.

In urma dizolvării Corpurilor legiuitoare şi a alegerilor generale, v'am convocat într-o sesiune extra-ordinară menită, prin măsurile ce veţi vota, a face faţă nevoilor imperioase şi urgente ale ţării. Noua reprezentanţă naţională, în care se întâlnesc toate partidele şi grupările politice, are sarcina deosebit de grea ca, lăsând la o parte pentru o vreme tot ceea ce le desparte, să aducă la îndeplinire măsurile menite a face din această ţară binecuvântată şi din popoarele ei, în fruntea cărora, prin vechime, muncă, vitejie şi sacrificii stă naşia românească, ceea-ce o lungă tradiţie şi bogăţia neasemanată a tuturor producţiilor impun ca o sacră datorie.

Tristul spectacol al unor continue neînşelate, care pot compromite instituţia parlamentară însăşi, ale cărei origini le găsim şi în propriul nostru trecut, trebuie să facă loc unei conlucrări spornice, singura în stare să înzestreze, statul şi ţara cu

aşezăminte durabile, nesupuse schimbărilor dela un regim la altul.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi.

Ţinta de căpetenie a guvernării care se deschide e să readucă în ţară acea stare de spirit, nutrită din libertate, dar sprijinită pe autoritatea prea mult slăbită, stare de spirit care, prin solidaritatea pe care o prezintă, a fost tăria poporului românesc chiar în acele locuri unde lipsea viaţa de sine stătătoare. A trezi iniţiativele adormite, a le armoniza în iubirea pentru ţară, a respecta acţiunea de stat menită a da forme acestei armonii, în aceasta stă soluţia cea mare a greutăţilor care nu pot dispărea fiind soluţionate numai pe latura orânduirilor de ordin material.

Veţi avea să simplificaţi în toate domeniile un aparat de stat prea greu pentru o societate al cărei caracter a rămas în mare parte pe linia vechilor dalini şi care se cere îndreptată altfel decât printr-o greoaie

legislaţie, în aspiraţiile ei către o viaţă modernă.

Organizaţia ministerelor va trebui încă de acum să sufere îndreptările însemnate pe care şi le-a propus guvernul Meu. Între dănsule va fi şi aceea de a face din legea administrativă un instrument de cărmuire mai practic de cât în forma ei actuală.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi.

Socotelile statului urmând a fi puse de acord, atât la cheltuieli cât şi la venituri, cu realităţile şi cu posibilităţile momentului, vi se va supune o rectificare a bugetului în curs pentru aplicarea lui în al doilea semestru al anului. O serie de măsuri în legătură cu această rectificare va fi adusă înaintea Domniilor Voastre. Finanţele ţării vor fi supuse unei atenţe revizuirii, al cărei punct central va fi revenirea la concentrările ministeriale pe care le-au sfârşit, organisme dovedite incapabile de a-şi atinge scopul. Această revizuire va cuprinde şi măsuri de simplificare a azezării unor noi impozite şi în special a celor comerciale, prin reintroducerea într-o formă modernă a patentelor fixe.

Ori unde se va cere îndreptarea legislaţiei actuale, veţi avea să daţi guvernului Meu concursul domniilor voastre pentru o prefacere îndrăzmită pe calea orânduirii definitive a aşezămintelor publice.

Economii pe care suntem nevoiţi să le facem nu vor atinge într-o mică organizaţie şi dezvoltarea apărării noastre naţionale. Din potrivă, guvernul Meu va lua măsurile necesare pentru ca, odată cu îndreptarea stării financiare prezente, să completăm dotaţiile armatei, aşa încât ea să fie la înălţimea cerinţelor moderne. Înzestrarea ei, chezaşa de căpetenie a întregii stăruiri, nu va fi într-o mică întârziată. Ţara, ca şi Mine privind cu aceeaşi dragoste şi cu aceeaşi încredere către vrednicii Noştri ostaşi.

Înviorarea şi ridicarea producţiei agricole este condiţia de căpetenie a însăstăririi vieţii noastre economice. În acest scop veţi avea de examinat următoarele măsuri: degrevarea treptată a agriculturii şi ușurarea ei, chiar de acum, de contribuţiile exagerate pentru Camerele profesionale; stabilizarea proprietăţii prin grăbirea terminării reformei agrare; activarea desfacerii cerealelor, chiar dacă aceasta ar cere sacrificii materiale din partea statului şi, în sfârşit, sporirea şi îmbunătăţirea producţiei agricole, prin întemierea de asociaţii care, înzestrate cu mijloace moderne şi credit ieftin, să poată realiza progresele marilor exploatari în regimul nostru de mică proprietate.

În materie de învăţământ, vi se va aduce pentru legiferare numai ce nu se poate rezolvi pe cale de regulament într-o acţiune mai potrivită cu nevoile sufletului ale ţării. Proiectele de

legi vor privi liberarea universităţii, ușurarea învăţământului secundar şi simplificarea examenului de bacalaureat.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi.

Organizarea şi legislaţiunea noastră sanitară se cer a fi supuse unei importante prefaceri în sensul unei simplificări, precum şi unei coordonări mai conforme cu nevoile şi posibilităţile reale ale ţării.

Asemenea se va începe unirea diferitelor legi ale asigurărilor muncitoreşti.

Ministrul de justiţie va lucra şi la pregătirea unei unificări legislative care a întârziat prea mult; iar pentru întărirea creditului comercial se vor aduce modificările legislative necesare.

Pentru activarea producţiei şi exportului nostru vi se va propune introducerea câtorva măsuri legislative noi şi revizuirea unorva din legile speciale existente.

În ce priveşte industria ţării, guvernul Meu va veni cu măsuri legale pentru a încuraja constituirea organizaţiilor care să îngăduie, odată cu raţionalizarea industriei şi controlul efectiv al preţurilor produselor industriale.

De asemenea în vederea desfacerii produselor noastre se va căuta a se completa sistemul convenţiilor noastre comerciale.

Guvernul Meu va trebui să se ocupe cu dificila problemă a întreţinerii şi completării reţelei de drumuri şi şosele din ţară, satisfăcând în mai bună măsură nevoile economice şi strategice. Pentru asigurarea unui serviciu mai potrivit scopului se va revizui integral legea drumurilor. Se va pregăti coordonarea tuturor mijloacelor de transport, complinindu-se în mod armonios unele pe altele.

S'a întemeiat pentru cunoaşterea şi soluţionarea problemei minoritare un subsecretariat al minorităţilor, al cărui program vi se va înfăţişa cât de curând.

Nici scurtimea firească a unei sesiuni extraordinare, nici concepţia politică a guvernului Meu în ce priveşte urgenţa schimbării legilor nu îngăduie pentru moment un mai vast program.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi.

Relaţiunile noastre cu toate ţările continuă a fi amicale şi se va face tot ce e cu putinţă pentru a le întări încă mai mult. Rămân neatînse legăturile noastre cu Statele aliate, cu care suntem legaţi prin glorioase amintiri şi prin dorinţa de a păstra rezultatele drept la care împreună cu dânsii am ajuns, ţinta noastră fiind întărirea acelei solidarităţi internaţionale care e singura bază posibilă a civilizaţiei cu atâta greutate întemeiată prin secolarele silinţi comune, căci liniştea de care are nevoie atât de mult, nu poate fi dobândită prin schimbările hotarelor, ci prin dasfinşarea diverginţelor morale. Guvernul Meu va căuta a face cât mai

insufleite prin interese economice și legături culturale, această colaborare.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

România a părăsit prea mult atât vechile tradiții în care s'a întemeiat Regatul, cât și amintirile bune ale unor regimuri străine, pentru o ideologie curentă, căreia i s'a jertfit prea mult. Forme complicate, neasimilabile, se cer înlăturate pentru ca, în cadre mai simple, însăși comunitatea să poată activa, determinând crearea de instituții potrivite cu adevăratele ei nevoi.

În această operă, aportul Ardealului și Basarabiei vechi, țări românești iubite, cea din urmă fiind cea mai vitreg tratată de soartă, ni-a lipsit până acum prea mult și cea mai atentă îngrijire sub toate raporturile va căuta să trezească acolo prețioase virtuți active de care avem cea mai mare nevoie.

E de dorit ca în jurul acestei sforțări de complexă refacere să se găsească, nu numai o înțelegere parlamentară, dar și acel sprijin al opiniei publice care întărește acțiunea guvernelor.

La această muncă, în care se cere și mult timp și multă sinceritate activă, vă învii, în cursul legislaturii Domnilor Voastre, cu încredere în virtuțile cetățenilor României și în viitorul acestei iubite Țări.

Să vă ajute Dumnezeu să puteți lucra împreună pentru singurul bine al Patriei, căreia îi aparține de o potrivă!

Declar deschisă sesiunea extraordinară a Corpurilor Legiuitoare.

Carol.

(Urmează iscăliturile miniștrilor).

Campania de compromitere a fruntașilor P. N.-T.

După d-l Gh. Crișan, deștinut apoi eliberat în împrejurările cunoscute, l-a venit rândul d-lui Sever Bocu, în contra cărui a ceeași ziare, cari au atacat cinstea d-lui Gh. Crișan, duc cea mai deșantă satonanie, învinuindu-l de încercări frauduloase și gesturi frauduloase.

Față de această nouă campanie, prin care se încearcă compromiterea d-lui Sever Bocu, fost ministru și director ministerial al Bănătuului, d-sa a făcut ziarului „Vestul”, care apare la Timișoara, următoarea declarație scurtă și precisă:

„Stau absolut imposibil și rece în fața îndrăselii guvernului, care vine cu teroare să ratifice infamii „Ordinai”, crezând să va extermina pe calea aceasta pe conducătorii Partidului Național-Tărănesc.

„Eu am mai declarat și de altfel:

„Nu am nici o gestiune de parohet. Societățile mele sunt în perfectă ordine. Utilitatea cheltuielilor aprobate de mine, nu aparține partidului.

„Mi se aduc acuzațiuni de ordin de contabilizare. Guvernul trecut avea cunoștință de această contabilizare. Nu a ridicat niciodată nici o obiecțiune, nici de formă, nici de fond.

„Eu nu am nici o lipsă și nici o centimă întrebunțată în scop personal. Dimpotrivă. Am eu pretențiune față de Directorat.

„Este prin urmare absolut desvâlită intenția încercării unor adevărate banditisme.

„Nu cred că jusuța să li se preteze.”

Scufundări de vapoare. O telegramă din Saint Nazaire (coasta atlantică) anunță că Duminecă s'a scufundat vaporul de transport pentru turiști „Saint Philbert”. S'ar fi înecat aproximativ 400 persoane.

Câteva noi cauze ale actualei crize economice.

Din punct de vedere al realității principale originea clasică a crizei constă în supraproducție. Ea nu este alta decât mărirea peste măsură a stocurilor de produse în raport cu trebuințele oamenilor sau cu puterea lor de cumpărare.

Între adevăr și suprabundență de produse face ca absorbția lor să se facă în mod lent și dificil. Pentru a se putea facilita scurgerea lor, prețurile trebuiesc diminuate și astfel puterea de cumpărare scade sensibil. Anul 1929 în ceea-ce privește bogăția agricolă a fost în mod particular fertil precum și circumstanțele meteorologice.

Această abundență a survenit la o epocă când scăderea prețurilor era ineluctabilă, deoarece starea prețurilor de vânzare era în mod particular avantajoasă, dorințele de câștig fiind înviorate, apoi existența se câștiga ușor; posibilitățile de expansiune a consumașilor erau destul de restrânse și astfel s'agricultorii își vedeau sursele lor scăzând în mod rapid. Această perturbare economică s'a produs și în domeniul industriei; suprabundența metalelor este flagrantă și aceea a obiectelor fabricate nu încetează de a crește.

Mașinismul, acest copil de-abia născut a cărui creștere devine deodată îngrijorătoare și dezvoltarea neobisnuită a Creditului sunt 2 factori responsabili ai crizei în mijlocul căreia ne sbatem. Noi știm că înaintea unei supraproducții de mașini a producției. Statisticile ne arată această abundență a mașinismului arătându-ne cum cantitatea mașinilor de bumbac dela 1914 a crescut cu 26% epoi plețele cari erau deschise țărilor producătoare s'au închis fiindcă India sau China nu mai sunt tributare Europei și și fabrică ele însuși bumbacul de cereau nevoie.

Stocul de mașini de produs, a crescut în mod considerabil pe planeta noastră pentru a face față trebuințelor cari sunt departe de a se mări în aceeași proporție. Această curioasă supraproducție a accelerat deci mărirea crizei actuale, mergând înaintea posibilităților de consumașie a plețelor și creind mersumul în care stagnază schimbările.

Așa a venit mai întâi per-

fecționarea mașinismului înlocuind-l pe uvrier prin utilajul automatic și ideea șefului de întreprinderi că fără creșterea mânel de lucru, două sau trei mașini pot să înlocuiască și să funcționeze ușor educând chiar mai mari posibilități de producție. Șomeșul deasemenea se datorește progresului tehnicii ultimilor.

În dezvoltarea industriei s'a simțit nevoia de mari fonduri de instalație și rulment. Ori în perioada de dezvoltare industrială care a precedat criza actuală industriașii nu dispuneau de capitaluri suficiente pentru a subvenționa concepțiile lor de întindere; însă creditul practicat în mod larg de organizașile bancare a combătut această insuficiență. Statele-Unite servind ca exemplu lumii întregi prin practicarea estinșă a creditului și disproporșionă. Deci avem dezvoltarea exage-

rată a creditului; mai întâi a bondența depozitelor în bancă, provocată de dezvoltarea cecului a permis să se practice cu aceste depozite avansuri și credite, în mod constant deschise.

Criza care a izbucnit în Statele-Unite în 1929 și s'a propagat în urmă în Europa a provocat în mișcările internaționale de capitaluri, importante porturi bari cari au dat transferarilor de aur o amploare neobisnuită, astăzi Statele Unite găsindu-se din nou de a da lumii spectacolul din ultimul act al unei crize.

Ită deci supraproducția de mașini la producție și dezvoltarea exagerată a creditului, doi factori noul și caracteristici ai crizei economice ce traversăm. Bine înțeles că nu sunt singuri însă cunoșcându-i se poate întrevedea o terapie eficientă, care nu va provoca decât prudență în cercurii interesante, prevenindu-se consecințele furtive ale crizei de care suferă lumea întreagă.

Răstoriile de Vede, Iunie 1931.

Prof Ion I. Gheșase.

Grațieri și reduceri de pedepse

Prin înalt decret, M. S. Regele a acordat remiterile, reducerile și comutările de pedepse, pentru pedepsele pronunțate până la data decretului de față, tuturor locuitorilor din întreaga țară, condamnați de instanșele penale, civile și militare, ordinare și extraordinare.

Se grațiază în totul toți cei condamnați la o pedeapsă privativă de libertate de maximum 3 luni.

Se reduc precum urmează, pedepsele privative de libertate:

a) la jumătate pentru cei condamnați dela trei luni până la un an inclusiv;

b) o treime din pedeapsa ce mai au de executat cei condamnați la o pedeapsă privativă de libertate dela un an în cinci ani;

c) o pătrime din pedeapsa ce mai au de executat cei condamnați la o pedeapsă privativă de libertate mai mult de cinci ani, sau a căror pedeapsă de muncă silnică sau temniță grea pe viață a fost comutată anterior prezentului decret în muncă silnică sau temniță grea pe timp mărginit.

Reducerea pentru aceștia se va aplica pedepsei în care fu-

sese comutată cea de muncă silnică pe viață.

În ceea-ce privește invalizii de război și minorii cari la data săvârșirii faptului aveau etatea de cel mult 18 ani;

a) se grațiază în totul cei condamnați la o pedeapsă privativă de linertate de cel mult șase luni;

b) se reduc la jumătate pedepsele mai mari de șase luni.

Se comută la 20 ani muncă silnică, socotiți dela data punerii în executare a hotărârii condamnatoare, pedepsele celor condamnați la muncă silnică pe viață.

Se grațiază în totul pe cei condamnați la pedeapsa amenzii.

Se exceptează: condamnările la amenzi ce depășesc suma de 10.000 lei, pentru infracțiunile la următoarele legi: legea vămilor din 6 Aprilie 1916; codul silvic și legiuirile silvice; legea pentru reprimarea fraudelor în prepararea și comerșul băuturilor alcoolice din 4 Iunie 1927 și legea asupra producției și desfacerii spiritului și băuturilor spirtoase din 27 Iunie 1930.

Pe lângă grațierea acordată prin decretul de față vor beneficia și de acea acordată prin decretul de grațiere No. 1468 publicat în „Monitorul Oficial” No. 102 din 13 Maiu 1929, în condișionile acolo prevăzute, infracșorii ale căror fapte, deși săvârșite înainte de data acestui decret, n'au putut profita de dispoziștile lui, nefiind definitiv judecați.

Nu beneficiază de măsurile de clemență prevăzute în prezentul decret, funcșionarii condamnați pentru sustracșione sau delapidare de bani publici recidiviștii în materie de crimă, precum și condamnașii pentru infracșioni cu caracter de speculă sau acaparare, ori de cele ar fi prevăzute.

Intrebunșarea biletelor circulare pe c. f. r. Direcșiunea c. f. r. fiind sesizată de către diferite organe, că posesorii biletelor chilometrice întrebunșează în majoritatea cazurilor ruta cea mai lungă, când până la stașta de destinașie sunt mai multe rute, punând astfel persoanelor de tren sau de control în situașia de a-i considera ca frauduloși, a dispus:

Totă organele c. f. r. la elibărarea biletelor circulare vor înscrie pe bilet și ruta ce doarește a parcurge posesorul, când până la stașta se poate eșjunge și pe o rută ocolitoare.

În acest caz biletul se va calcula la distanșta efectivă de parcurs, indicându-se ruta pe care urmează a călători.

CINEMA „ASTRA“ (APOLLO)

REPRIZ 17—18—19 Iunie REPRIZ

Un Tango pentru tine

Muzica de ROBERT STOLZ.

Cu

WILLI FORST

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

O ANIVERSARE.

Emil Littré.

La 2 Iunie anul acesta s-au sărbătorit la Paris 50 de ani dela moartea aceluia care o viață întreagă a lucrat la opul său: Dictionnaire de la langue française, și care a rămas celebru ca filosof aderent al școlii pozitiviste a lui Auguste Comte. Totuși studiile sale despre filosofie și asupra religiei au ridicat contra lui polemici pasionate, iar când fu ales membru al Academiei franceze, Monșigneurul Dupanloup își înainta demisia sa.

Născut în anul 1801 la Paris, și-a închinat viața sa unei munci istovitoare, dar rezonabile, aducând foloase reale semenilor săi. Cu toate greseliile ce i le atribuia biserică lui, din cauza părerilor sale filosofice, trebuie să recunoaștem, că în schimb a avut și a trăit o viață model de frumoasă, trăind pentru familia sa, lucrând împreună cu

soșia sa și cu fiica sa dupășe editorul Hachette crezu de bine a acoperi menajul familiei Littré cu suma de 2400 franci, avane anuali spre a se putea eșjunge mai repede la isprăvirea celor 4 volume ale Dictionarului mai sus amintit.

În broșura sa: Comment j'ai fait mon Dictionnaire, vedem ce e pastune, conștința și virtutea. Cu timpul omul acesta care ca orice filosof poate avea idei și păreri curioase despre religie, — începu să gășească o consolașie prin traducerea Vieșii lui Iesus a lui Strauss, ocupându-se cu Dante și Schiller, travessind pe Hippocrate, cunoașcător al medicinei antice grecește. Era deci un profund cunoașcător al psihicului omenesc, admira rezonabilitatea unui Mollere, aplicându-o la viașta sa de toate zilele și citând în Dictionarul său nemuritoare fraze din

Chateaubriand, Lamartine și Victor Hugo.

Tata lui Littré era Normand și marinar, muri timpuriu și cum familia era într-adevăr săracă, Emil fu obligat de tănăr să își ajute pe mamă-sa și pe un frate al său. Începu să dea lecșii de elină și de latină. Colabora la ziarul „le Nazionai”, la „le Journal des Débats”, la „le Journal des savants” și la revista „Revue des Deux Mondes”.

Pe lângă mii de colaboratori ai lui Littré, amintesc doar pe Beaujean, Lullien, Sommer și Baudry.

Era un ajutor reciproc, un imbold colegial spre eșjungerea unui scop nobil, a cărui realizare se plămădisse de mult în mintea clară a lui Littré.

Și a lucrat la dictionar zece de ani de zile, așa că abia în 1865 putu scrie pe ultima foiaș a manuscrisului: „Aujourd'hui j'ai fini mon dictionnaire”. Fără supliment, Dictionarul cuprindea 415,636 fascicole scrise. O muncă migăloasă, unde Emil Littré a lucrat ani de-a rândul afară de o lună vacanșă în timpul verii.

Drept are autorul amintirilor despre Littré, d-l Emile Henriot, că numai adevărașii savanșii sunt modesti și trebuie să recunoaștem, că o muncă titanică a fost începută și săvârșită în o zi de Iunie, când sârmanul înțelept luara pentru noua edișie a dictionarului său.

Era un bun creștin, a dovedit-o prin fapte, era înțelept, a trăit în deplină sănătate 80 de ani, ferindu-se de praful de pe cărți, pe care îl gășim prezent în bibliotecă și pe rafturile de documente.

A cunoscut secretul vieșii în parte, dar n-a fost în stare să ni-l transmită prin niște rânduri măcar, să învășim din pășanta altorș, ceea-ce e mai ușor, decât din propria ta experienșă. Consultând scrierile lui, vom putea desprinde acele mărgăritare pe care le-a ascuns printre mii de rânduri scrise în liniște și cu entuziasm, ca de un om care însuși a voit să clădească un templu al înșeleșșunii, din cărămida arsă a epociilor, cari i-au premers.

C. B.

DIN PUBLIC.

Un caz într'adevăr fantastic.

Răspunzând articolului injurios „Un caz fantastic” nu mă așteptam la un succes așa de ușor dobândit: descoperirea autorului. Cavalerul negru, maestrul în atacuri anonime, și-a depus măscă. Iată-l în arenă, eu aere de răboinic sigur de izbândă, sfidând nu numai adevărul ci și elementara bună cuviință. Articolul „la replică” al dlui Ilie Cristea conține nu numai afirmații intenționale false, ci și o serie de insulte la adresa mea, a sorii mele, a familiei, a Ministerului etc. Nu-l voi urma pe calea aceea. Dar n-ai satisfacția unei izbândi ușoare cu astfel de arme, îl asigur că nu o va avea.

Dl Ilie Cristea disonță situația mea din punct de vedere al legilor și regulamentelor școlare, ca fost inspector șef. Să-mi fie permisă o observație prealabilă. Cel ce mănuește legea, trebuie să aibă, după părerea mea, aceste trei însușiri: cuget drept, iubire de oameni și pricepere desăvârșită în materie. Dl Ilie Cristea nu poate fi obiectiv. Dl Ilie Cristea urăște. Dovadă e tot ce scrie: o nesfârșită serie de atacuri împotriva oamenilor și instituțiilor, — expresia unei veninose nemulțumiri.

Ce să spun despre priceperea dlui Cristea în materie de legi și regulamente școlare? Decloră autoritar și cu sarcasm — ignoranța a fost totdeauna tovarășa îndrăzneții —, că nu există art. 259 în regulamentul legii învățăm. secundar. Prin această dovadă, că nu cunoaște un întreg regulament (de funcționare a școlilor secundare, tipărit în 1929), pe care în calitate sa oficială era obligat să-l aplice. Ce fel de inspector șef a fost d-șă și cu ce autoritate mai „polemizează” în numele legii și regulamentului? Viteazul cavaler are armură de... carton!

Să mai discut amănunțite „polemicele” sale? O fac din considerație pentru cititorii acestei gazete.

1. Dl fost inspector șef se revoltă și numește fantastic concediul aprobat de Minister sorii mele, d-șă Alex. Bălăcescu, la 6 ore, pe care le suplinese eu. Ce text de lege interzice Ministerului de a aproba un astfel de concediu și de ce m-ur și interzis mie să upurez munea sorii mele, când simțea nevoie de lucrul acesta? Dar, afirmă dl Cristea „s-au împărțit pe o catedră” două surori și și primese probabil ambele teafa în treagă. E o înșuare calomnioasă. Eu nu predeu numai aceste 6 ore, ci continuu să-mi fac și catedra mea dela conducătoare.

2. Dl fost inspector șef mă acuză, că am fost numită în mod ilegal la direcție, afirmând că art. 83 din lege se întoarce împotriva mea și că art. 259 din regulament, nici nu există. Ce cuprind aceste articole? Art. 83 din lege prevede diferite detașeri, printre care și cele făcute în administrația școlară (cazul meu). Iar art. 259 din regulament, pe care dl fost inspector șef nu-l cunoaște, precizează că acest fel de detașeri se pot face la școlile, unde nu există profesori în condiții legale spre a fi numiți directori. E cazul liceului de fete, unde nu numai la data primei mele numiri, dar chiar la data hotărârii rechemării mele, nu era, cu excepția sorii mele, nici o altă profesoară cu sînci ani impliniți de definitiv, o condiție cerută de art. 102 din lege. (Ceeace nu însemnează, bine

înțeles, că în corpul didactic, selecționat, al liceului de fete „Principesa Elena” nu se găseac profesoare capabile de a conduce școala. Vorbim ast de legalitatea numărul mele).

Dar, adaugă dl fost inspector șef, n'am fost detașată în prealabil la o catedră întreagă, liberă, dela laeu. Răspund: legea nu preține acest lucru pentru directorii detașați. Ar fi neologic și inoperant, căci acelaș lege prevede degrevarea directorilor. Citatul ne care în mod tendențios îl adăse d-șă, se referă la detașarea profesorilor căsătorii, ceea ce nu e tot una.

3. Dl Ilie Cristea califică rechemarea mea la direcția liceului de fete, ca o insultă la adresa profesoarele acestui liceu. Protează împotriva acestei afirmații. Profesoarele liceului de fete n'au mentalitatea bolșevică. Nu se pot simți insultate de o numire legal făcută, mai ales când prin această numire se recheamă vechea direcțoare, pentru menținerea căreia interveniseră în 1929 prin două memorii la Minister. Dl fost inspector șef le-a ofensat însă cu adevărat, când în locul meu a propus și obținut numirea ilegală a unei profesoare, care nu era încadrată nicieri.

4. Se m-ură dl Ilie Cristea că m'am simțit nedreptățită de modul înlocuirii mele la direcție în 1929. Da, resunose că m'am simțit nedreptățită. Dar nu m'am plâns, ci am suportat cu rezonanță „vălșugul aivelator al legilor” mânuit de dl Cristea.

După zece ani de funcționare la școala pe care o organizasem noi, am fost înlocuită în condițiile „cele mai normale”, printr'un ordin simplu, nemotivat „în mod automat”, deși menținerea detașerii mele la direcție era posibilă și deși art. 257 din regulamentul pe care dl fost inspector șef nu-l cunoaște, sună: „Directorii provizorii pot fi înlocuiți prin decizia ministerială, pe baza unui raport motivat al unui inspector general, care ar constata lipsa de aptitudini administrative a directorului, greșeli ori abuzuri în conducerea școlii. (Ce mult trebuie să regrete dl Cristea că n'a fost inspector general în toamna anului 1929!).

Ba ceva mai mult, am fost trimisă la catedră și despărțită de familie, refuzându-mi-se chiar și dreptul legal al detașerii ca profesoară, soție de profesor, deși în acești din urmă doi ani a fost la liceul de fete o catedră de l. română liberă.

Dl Ilie Cristea se laudă și astăzi, cu cinism, că punctul său de vedere în această privință a fost cel just!

5. Dl fost inspector șef mă socotește pe mine și familia mea ca făcând parte din clasa privilegiată, căreia îi prevede un viitor sângeros. (D-șă suferă de o formă ciudată de daltonism: vede numai roșu). Resping acuzația formulată împotriva noastră, că ne-am fi bucurat în cei 12 ani de când suntem la Brașov de vre-un privilegiu, prin abateri dela dispozițiile legilor și regulamentelor în vigoare.

Sunt profesoară de partea literară pentru școli secundare în baza examenului de capacitate, am 16 ani de definitiv, am un titlu în plus ca profesoară de pedagogie, în baza unui examen special: istă titlurile care justifică ceea ce sunt. Și fiindcă mă văd atacată pe această temă, îmi permit să întreb: în baza căror titluri și a căror merite speciale a fost numit dl Ilie

Cristea inspector șef? Și mai vorbește d-șă de privilegiu!

6. Deasemenea resping aprecierile înșuante ale dlui Ilie Cristea cu privire la folosul, pe care l-a avut școala pe urma activității mele. Sunt necontrolate. D-șă n'a inspectat o singură dată liceul de fete în timpul cât am fost eu directoră. Toate procesele verbale dresate însă de numeroșii inspectori, care au vizitat școala în curs de 10 ani, sunt elog oase.

Am epuizat fondul articolului „polemic” al dlui Ilie Cristea. Să vorbesc și de formă? Spicuesc câteva probe: „... s'a împărțit cu sora sa pe o catedră” (dl C. este profesor de l. română la cel mai vechi liceu românesc din Ardeal)... „apar ghiarele unui personaj bine cunoscut d n Ministerul Instrucțiunii” (ce frumos vorbește un educator și moralizator despre superiorii noștri!)... „să vadă cititorul cu căia... să i zic: m inexperiență interpretează dna O legile” (Mă impresionează delicatetea dlui Cristea).

...suplinind pe o soră a sa paralizată în mod parțial” (Profesorii în concediu la catedra întreagă, sunt paralizați complect?).

E banal, dar nu mă pot opri de a nu exclama: Stilul e o mu!

Drept încheiere încă o observație. Dl Ilie Cristea afirmă că nu și-a semnat primul atac, fiindcă n'a voit să provoace o polemică. Ceva mai jos însă, adaugă: „... îl cunoșteam apoi pe dl N. Orghidan ca un om m nț de prudentă și nu mă așteptam la un răspuns din partea soției sale”. Cu alte cuvinte: atacă pe o femeie, contând pe... prudenta soțului, are totuși grija să se pună la adăpost, dând lovitura pe furie, din umbra anonimului.

Supun aprecierii publicului și această notă, care completează tabloul schițat mai sus al dlui Ilie Cristea, fost inspector șef.
Eugenia Orghidan.

Expoziția de tablouri V. Maximilian (5 - 29 Iunie a. c.)

Dacă expozițiile de până acum ale pictorului nostru brașovean, prof. V. Maximilian, au avut darul să-i evidențieze talentul său netăgăduit, atât în domeniul desenului, cât și al picturii, printr'o deosebită varietate în genuri, în alegerea subiectului, în expresivitate și în inspirație, actuala sa expoziție din sala liceului Șaguna ne aduce un aport, care trebuie să ne umple sufletul de satisfacție și de mândrie, în special pe noi brașovenii de baștină.

Acest încântător oraș, care ca poziție și frumuseți naturale din nemijlocitate și apropiere, poate fi considerat drept unul din cele mai frumoase orașe ale continentului nostru, și-a găsit în fine pe reprezentantul său autohton, în arta picturală, pe fiu i de eiță; și-a eflat pe o mul care, înamorat și inspirat, și-i immortalizeze, fidel, în tablouri de o rară expresivitate, frumuseți i cu cari l-a înștrat natura, darnică și ospitaloare de farmec.

Acest fapt înbucurător trebuie reținut ca o mare și norocoasă achiziție pentru orașul nostru. Dar să trecem în revistă expoziția: *Paisaje* cu dimineți de primăvară, de vară, de iarnă în Poiană, cu *Bucegii* în fund, cu depărtări estompate de zare dimineții, cu multă lumină. Planurile sunt bine studiate. Interioruri de păduri, cu variații bogate a efectelor de lumină; colțuri liniștite și soietare din munți Brașovului.

Primăveri în munți, sau în

grădini, toamne carpatine. *Peisaje marine*, când liniștite, când agitate de valuri spumegânde, Technica este impresionistă moderată, constând din pete expresive de culoare în planurile prime, cu contururile și culorile tot mai palide și mai pierdute în planurile din fund.

Naturi moarte: flori. Priveliști de pe Valea Prahovei, dela Siblu și dela mare (Constanța), Movila Tek ghiol etc.

Indemnăm publicul să viziteze această admirabilă expoziție, — majoritatea acvarele, și câteva ulciuri, mai ales că prețurile sunt foarte reduse: (300—500 lei tabloul).

Pe pictorul V. Maximilian îl felicităm din toată inima.
L. Al. B. L.

De închiriat două odăi mobilate, în Str. Pajiște e) N. 31. 1—4

Medic Primar Județean Dr. Pompiliu Nistor s'a mutat în Strada Lungă 135.

Consultă boli interne, sifilis etc. 2-4 d. a. 413 1—0

Locuință de vară, imediat de închiriat. Două camere, baie, bucătărie. Poziție admirabilă la soare și aer, în apropierea restaurantului Transilvania. A. s. adresa dela 9—12 în biroul Dr. Lemeny, Piața Libertății 20. 360 1—6

Dr. Radu Olteanu avocat Cauze civile, penale și administrative. Str. N. Iorga 18. Telef. 3/35

Primăria Municipiului Brașov. No. 13899—1931 serv. econ.

Publicațiune Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 17 Iunie a. c. între orele 7—12 are loc tragere cu cartușe de războiu la 300 m. Sud de casa de apă dln Valea Răcădăului, pe valea care desparte dealul Fundătura mică de culmea cu înălțimea „Micul Krukar” (Direcția de tragere spre dealul Fundătura mică).

Circulația în zona de siguranță este opită. Brașov, la 15 Iunie 1931. Comisia Interimară, Președinte: Suci Secretar General: Socaciu. 417 1—1

Primăria Municipiului Brașov. Nr. 13178—1931 Serv. Financiar

Publicațiune

Se aduce la cunoștință proprietarilor de casă de pe teritoriul Municipiului Brașov, că cu începere de azi, conspectul de cetera apei, care se face odată pe lună, va servi, conform indicațiilor imprimate cu rogu, drept somație pentru plata apei, precum și ca notă de plată, ce proprietarul va prezenta la ghișeu Oficiului taxelor comunale cu roluri pentru plata apei.

Această măsură s'a luat de primărie pentru a ușura cetățenilor modalitatea de plată a consumului de apă, care până acuma se făcea pe câte un sfert de an, precum și pentru a pune pe proprietarii de casă în posibilitatea de a și putea controla mai ușor și mai des consumul și costul apei pe câte o lună.

În interesul fiecărui cetățean este de a nu lăsa să se strângă mai multe luni de apă consumată, fiindu i cu mult mai greu a plăti o sumă mai mare, decât p'ând lunar sume mai reduse pentru consumul apei.

Se atrage atențiunea cetățenilor că dela 1 Iulie 1931 conspectul de consum al apei servește și de prima somațiune, astfel că cine nu se va conforma dispozițiilor cuprinse în conspect, va suferii rigurile dispozițiilor în vigoare fără a mai primi o nouă somație de plata taxelor de apă.

Toți proprietarii de case sunt obligați a semna de primirea conspectului-somație, în caz de refuz li-se va ațșa pe ușa locuinței, dresându se proces verbal în acest sens.

Faceți reclamațiunile la timp însă nu peste 15 zile dela înmânarea conspectului, căci în caz de depășirea acestui termen, cererea sau reclamația nu se ia în considerare decât dela data înregistrării ei.

Brașov, la 11 Iunie 1931. Comisia Interimară, Președinte: Suci Secretar General: Emil Socaciu Șeful Serv. Financiar: A. Precup. 416 1—1

Wienerin vollkommen, französisch, ungarisch, vorzügliches Klavierspiel, sucht Stelle als Erzieherin Gesellschafterin. V. Grässl Brașov Str. Spitalul Militar 8. 1—1

De vânzare casele din Str. Valea Oului No. 37. — Informațiuni: Pe Tocile 38. 1—0

Din cauza sezonului înaintat

mari reduceri de prețuri

la mantale, costume, rochii, compleuri și bluze

dela 8—25 Iunie

Casa de Modă SAMUEL

fostă firma Fenyvesi & Samuel
BRAȘOV, Târgul Grăului 4.

405 1—4

Un caz dureros și semnificativ.

E vorba de cazul d-lui fost subsecretar de stat Gh. Crișan. E de prisos să-l mai recapitulăm, după ce d-n cele relatate până acum celorlalte noastre au deplină cunoștință de rușinoasa deslășuire de patimi pornite în jurul unui act, care va lăsa o dureroasă umbră asupra persoanelor și instituțiilor care l-au creat.

Convins de nevinovăția ce-l leagă de starea în care Banca „Cetatea” a ajuns fără știrea și voia sa, d-l Gh. Crișan s-a prezentat cu liniștea omului cinstit și nevinovat în fața judecătorului, pentru a lămuri neamestecul acuzelor celor ce, după comiterea crimei își aruncă balastul răspunderii în cărca altuia.

Nu vrem să stăruim asupra posibilității și felului, în care judele însărcinat cu instrucția acestui caz, a reușit să vadă și să pătrundă o chestie destul de complicată, aruncată eu alăta tălc și calcule premeditate pe biroul Parchetului. Subliniem în schimb faptul dureros de regretabil că, înainte de a se cunoaște reversul monedei, un om cu situația morală și materială recunoscută, iar cu cinstea pilduitor de nepătată a ajuns în rândul criminalilor, cari nu prezintă nici măcar garanția libertății până la judecarea faptelor ce li se impută. D-l Gh. Crișan, spre surprinderea tuturor oamenilor cu inimă curată, a fost pur și simplu arestat, spre bucuria înșușilor de știat cari și-au delimitat cu satisfacție burta la veste, că a fost pus sub zăvor omul, despre care chiar telegrama d-lui ministru de Justiție — care destul de tardiv a cerut imediata punere în libertate — spune că „guvernul în frunte cu Primul-ministru Iorga recunoaște rolul important ce a jucat în realizarea Unității Naționale”.

Și acest om a avut cinstea și fericirea ca sub guvernul „Unității Naționale” să joace tristul rol de batjocură națională!

Am accentuat dela început că nu vrem nici un amestec și nici un comentariu asupra mersului pe care justiția îl va face în cauză. Am dat explicațiile de mai sus cu intenția de a lămuri latura, asupra căreia vrem să stăruim: pornirea și răutatea pătimășilor.

Pe cât de îmbucurător e faptul că inimile cinstite au rămas revoltate și consternate de vestea dureroasă a reșinerii a d-lui Gh. Crișan, pe atât de condamnată e bucuria orbilor de patimă, cari călcând peste tot ce e drept și omenesc, au stăruit diabolic a comenta cazul cu bucuria de fiară a celui ce se desfală în durerile și răul altuia. Facem aici aluzie nu numai la persoane cu inima vâpșită în anumite cutori politice, ci — ceea ce este mai dureros! — la comentariile acelei părți din presă, care uitându-și de menirea ce o are, a compromis prea adânc rolul celui ce „pătră puteri” în stat.

Nu se poate plânge un ziar serios din această țară că n'a avut posibilitatea de a cunoaște rolul important, activitatea de-sințerosă și cinstea cu care d-l Gh. Crișan și-a scris numele în istoria politică a neamului nostru. Cu toate acestea, privind lucrurile prin o anumiță prismă, și-au luat asupra-și tristul rol de acoperi vinovăția și a ataca cinstea.

Nu mai astfel se espășă oarbă pornire de a continua zi de zi pe coloane întregi reportajii și comentarii, menite să arunce

peste ochii celorlaltor hoșolli necunoașterii de cauză a celor petrecute la Banca „Cetatea”. De a striga că „fostul subsecretar de stat Gh. Crișan e închis”, că „locul hoșlor e la pușcărie” și de a trece în schimb cu cea mai senină liniște peste adevărații autori ai nenorocirii Băncii. Cu simpla observare printre rânduri, că I. Iosif a dispărut, s-au îngropat în tăcere păcatele directorului acestei bănci, care împreună cu consilierii lui a pregătit drumul de prăbușire al Băncii „Cetatea”. A acestora este vinovăția!

Și însemnează că dacă ei sunt liberali, trebuie să fie și liberi?

Orl, marca acestui partid dă

In jurul „cazului” D-lui Gh. Crișan

Iată telegrama d-lui ministru al Justiției în baza căreia D-l Gh. Crișan a fost pus în libertate:

Procuror general, Brașov.

Informațiunile din presă că arestarea lui G. Crișan ar fi de ordin politic este absolut inexactă.

Ministerul Justiției este absolut străin de măsura luată de judele instructor, care prin lege este inamovibil și complet independent de puterea executivă. Afacerea Băncii „Cetatea” este pur penală și toți cei vinovați vor fi supuși judecării corecționale fără deosebire de persoane.

Aceasta nu împiedică faptul că guvernul, în frunte cu primul-ministru Iorga, să recunoască rolul important jucat de G. Crișan în realizarea unității naționale.

De aceea, rog să nu mai susțineți apelul procurorului la Camera de acuzare, punând imediat în libertate pe G. Crișan, care rămâne a se judeca liber pentru faptele ce i se pun în sarcină.

Ministru Just. C. Hamangiu.

Această stranie intervenție telegrafică a D-lui ministru al Justiției este de sigur susceptibilă de comentare și interpretare.

Faptele sensaționalei arestări a D-lui Gh. Crișan, se cunosc: În toată furibundea campaniei electorale, când janta atacurilor era partidul național-jărnesc, întreaga presă, adversară acestui partid, pornește o violentă campanie pe tema falimentului băncii „Cetatea”, actualmente liberală, știindu-se, că consiliul național jărnesc plecate din fruntea instituției încă acum 5 ani. Directorul băncii, D-l Iosif fuge, iar D-l G. Crișan este arestat. Rechizitoriul este dat publicității, înainte de a fi fost comunicat învinutului. Cercurile ardelene, fără deosebire de partid, sunt consternate, iar Gh. Crișan este pus în libertate, în urma unei telegramme a ministrului de Justiție, dată publicității.

Telegrama spune:

1. Arestarea D-lui Crișan nu este de ordin politic.
2. Ministrul Justiției nu a ordonat arestarea.
3. Afacerea băncii „Cetatea” este pur penală.
4. Guvernul în frunte cu primul ministru recunoaște rolul important jucat de G. Crișan în realizarea unității naționale.
5. De aceea D-l G. Crișan trebuie pus imediat în libertate.

Noi răspundem:

Dacă arestarea nu era de ordin politic, de ce presa a dus

puterea ca păcatul să fie transformat în virtute?

Pentru ce nu s-a strigat și după aducerea acestor sirloși, cari dispăr după comiterea faptelor lor?!

Putea doar să priceapă ori și cine că „nevinovatul” director, răspunzător de ogendele Băncii, avea datoria să se prezinte în fața justiției și să arde pe vinovați! Iar nu prin aranjările și dispariția lui să arunce nevinovăția în mocirla păcatelor sale!

Așa trebuia văzut și așa trebuia comentat cazul.

E dureros că acele ziare, cari au judecat și au făcut alfel, nu s-au simțit căzuși de cât jicnile de acest adevăr.

Alți avem de spus în fața deslășuirii de patimi pornite în jurul unui caz, care va lăsa pe vecie o dără întunecoasă și rușinoasă în urma sa!

Orl, marca acestui partid dă

cunoscuta campanie în toată alegerilor? De ce s'a dat publicității rechizitoriul, înainte de a fi comunicat învinutului? De ce s'a ordonat arestarea unui om, când nu existau motivele legale și când orice infracțiune ce s'ar putea aduce fostei conducere, este prescrisă? De ce ministrul de Justiție se simte nevoit a declara, în telegrama trimisă procurorului general că „guvernul, în frunte cu primul ministru Iorga”, recunoaște meritele politice și naționale ale D-lui G. Crișan? De ce D-l ministru al Justiției, C. Hamangiu, cere procurorului general imediata punere în libertate a D-lui G. Crișan, în baza ultimei considerații din telegramă, adică a recunoașterii rolului important, jucat de G. Crișan în realizarea unității naționale?

Nici că se poate o ciudățenie mai frapantă. Rezultă nu numai, că arestarea lui G. Crișan a fost ilegală și politică, dar și eliberarea D-sale a fost un act de conveniență politică. Deci o completă recunoaștere a vinei.

Dela Chestura Poliției.

Buletin informativ

Incercare de s'ucidere.

Laborantul Arcovici Vasile dela Spitalul Gh. Mărzescu, s'a aruncat dela etaj din clădirea spitalului, vroid astfel să și pună capăt zilelor, rânindu-se foarte grav. Cauzele nu se cunosc fiind în curs de cercetare.

Mort subit. Olescher Fritz în etate de 44 ani originar din Prejmer venind în vizită la Brașov la Siteck Emil în casa acestuia el a murit subit. Din avizul medicului s'a constatat că numtul suferea de cord.

Furt prin spargere. În noaptea de 13-14 Iunie e. c., au fost necunoscuți au intrat, prin spargerea geamului în restaurantul „Calul Alb” dela gara Brașov, de unde au furat produse R. M. S. în valoare de câteva zeci de mii de lei. Din informații precise, reese că hoțul a fost văzut cu un sac de tutun și țigări, apucând drumul spre comuna Cîstlan jud. Brașov. Se fac cercetări.

Incendiu. În ziua de 9 Iunie s'a incendiat casa, șura și grajdul locuitorului Niculescu Moise, arzând complet. Pagubele sunt de 70,000 lei.

P. N. T. și Politica externă a României

Cu cine mergem: cu Franța sau cu Germania?

La întrebarea de mai sus, pe care a pus-o reprezentantul ziarului „Curentul” d-lui Iuliu Maniu, președintele P. N. T. d-l Maniu a precizat astfel punctul său de vedere:

„Întrebarea nu se poate pune. Institutul național și logica istorică a evenimentelor ce s'au perindat pe continentul nostru au dat răspunsul definitiv și fără apel.

Noi mergem și trebuie să mergem alături de foștii noștri aliați, cu cari avem interese absolut identice.

Aceasta, însă, nu înseamnă că nu putem face înțelegeri, de natură economică, cu toate statele de pe continent, o necesitate căreia nu i-au contrazis niciodată aliații noștri.

Evident că aici trebuie găsit locul potrivit pentru România, în jocul echilibrului și al intereselor economice, atât ale noastre cât și ale celorlalte State, care se schimbă în mod caleidoscopic an de an.

Guvernul Iorga-Argetoianu-Manoilescu a păcătuit în contra celor mai vitale interese ale țării românești când, printr'o atitudine echivocă, a lăsat — fie și pentru un moment — în dubiu opinia publică, din țară și streinătate, asupra acestor ade-

văruri cardinale, cari stau la baza politicii noastre internaționale.

Își va primi dela conștiința națională pedeapsa pentru această ireparabilă greșală și în parte a și primit-o prin faptul că la alegerile recente, cu tot furtul de urne și cu toate operațiunile ulterioare de „dumpling electoral” al urnelor cu sute de mii de voturi substituite în ziua ce a urmat celei electorale, n'a putut înfrunți, cu liberalii și cu germanii, decât 47% din voturile întregii țări.

— Cum priviți dv. Anschluss-ul, din punct de vedere al intereselor românești?

România nu poate fi decât — categoric — în contra Anschluss-ului germano-austriac și nu poate decât să felicite conferința dela Geneva pentru hotărârea sa.

Trebuie de asemenea să aplaudăm atitudinea Germaniei și Austriei, că au renunțat la timp de a pune în aplicare acest plan de Uniune vamală, care a surprins Europa centrală și orientală, mai ales acum, când se zbate în mizerie economică și are nevoie de soluțiuni de o mai largă cuprindere și de o mai înaltă concepțiune.

Ne afirmăm

Trei recorduri ale României peste hotare.

Timpul când România era veg cunoscută, când mulți credeau că ea există numai în fantezia povestitorilor pitești, sau dacă în cel mai rău caz nu ne plasa în Asia-Mică sau podul șul Tibetan, — a trecut în sacul fără fund în care intră tot timpul scurs sub legea neînduplecată a naturii.

Acest timp a rămas doar ca o tristă educere aminte ce ne face a zâmbi compătimitor.

În urma războiului mondial am început a ne afirma în Europa, ba chiar, fără a exagera deloc și în America.

România a început a deveni tot mai cunoscută peste hotare.

Necazul de a nu ne putea afirma în occident, strâns sub apăsarea zecilor de ani trecuți, ne-a făcut azi cunoscuți, iar mâine concurenți sau luptători temei.

Dar să dăm câteva exemple: Aviatorii noștri curajoși, au știut purta cu demnitate tricolorul românesc în Cehoslovacia, aducându-ne în țară, cupa internațională a aviației.

Avioanele ce au purtat pe falnicii aviatori peste fabrica de bere din renumitul Pilsen, au fost fabricate în țară.

Iată dar industria românească concutând industriile similare straine. Onoare aviației și industriei române!

Cavaleria mondială a fost neplăcut surprinsă sau mai bine zis învinsă de șapte călăreți români dela Sibiu, care au avut curajul să și ia lumea în cap, și să se oprească pe hipodromul dela Nice. Curaj și îndrăzneală din partea celor, ai căror moși acum vre'o 200 ani se întreceau doară cu negrii cari arăbești ce scoate foc pe nări, și asta... în războaiele ce le aveam cu Turcii. Și culmea în drăsneli celor șapte rătăcitori călăreți, este faptul că au plecat spre țară cu frumoasa cupă pentru care 10 națiuni și-au trimis echipe cu jokey și cai pursang.

Afară de cupa internațională au mai câștigat vre'o 17 premii și vre'o 6 mențiuni. Spec

tatorii au putut cunoaște tricolorul nostru mai din belșug și cele trei culori erau destul să apară ca să bage teamă printre concurenți. Echipa română s'a bucurat de o simpatie foarte largă și o atenție deosebită. Fală cavaleriei care ne-a cinstit steagul.

Teatrul mondial are un eveniment în plus de discutat. Un român, dl Anton Bibescu, a scris o piesă „Moștenitorul meu” care este pe deasupra și o comedie sănătoasă și mai este și destul de bună. Zilele acestea s'a jucat la Londra, și toate ziarele în frunte cu: „Stage”, „Daily Sketch”, „The Times”, „The Observer”, „Chronicle”, „The Spectator”, „The Sunday Times”, „Yorkshire Post”, „Manchester Guardian”, etc., au scris elogios despre ea.

Trei recorduri, trei succese, trei afirmațiuni ale României peste hotare. Ne bucurăm și ne mândrim cu succesele ce le obținem.

V. Milorian.

D-nul Dr. Voicu Nițescu, deputatul Românilor din orașul și județul Brașov, a plecat la București, pentru a lua parte la lucrările parlamentului, care s'a deschis ieri.

Camera a ținut ieri două ședințe sub președinția de vârstă a d-lui A. C. Cuza. În ședința foarte agitată de azi noapte au fost validate alegerile din 34 județe, între cari Sibiu, Cluj, Făgăraș, Târnava-Mică etc. A fost invalidat alesul comunist la Satu-Mare Imre Aladar. Între d-nii Gyartas și Iorga, deasemenea între d-nii Goga și Iorga au avut loc epiri vehemente.

Este un fapt indiscutabil, că caramellele cu lapte Stollwerck sunt cele mai superioare.

Sentința unui expert german recunoscut despre pasta „VAS” și celelalte derivate sub numele de „VAS”: în toată lumea nu există mai bun, prețios și „scump”. 404 1-1